

Zeer kritische bemerkingen bij de voorstelling eindrapport van het onderzoek naar vangmethodes kippen

Sector eensgezind: de 'rechttop vangmethode' biedt geen enkele meerwaarde

Tekst: Luc Maertens (hoofddredacteur) en Martijn Chombaere (Landsbond Pluimvee)

Het onderzoeksproject Kipvang (2021-2023) omtrent het vangen en laden van vlees- en reforme legkippen is recent afgerond. Op 4 december werden de bevindingen aan de brede sector voorgesteld op een afsluitende studienamiddag. De voornaamste resultaten werden door de onderzoeksgroep - de ILVO dierenwelzijnsgroep en partners - in een afzonderlijk artikel in dit nummer samengevat. De kritische bemerkingen tijdens de vragenronde, evenals de mening van 4 panelleden - die vanuit de praktijk deelgenomen hebben aan dit onderzoek - worden hierna samenvattend verwoord.

Doelstellingen 'Kipvang' project

Bij de huidige (gangbare) **manuele vangmethode** worden de kippen bij de poten genomen en ondersteboven naar de verzamelkatten of -containers gedragen. Een alternatieve vang- en laadmanier (Zweedse methode) waarbij de kippen (zowel vleeskuikens als leghennen) de hele tijd **rechttop** blijven werd aangeleerd aan vangers en afgetoetst. Tevens werd



De eindresultaten van het project werden aan de sector voorgesteld door Femke Delanglez (uitvoerster onderzoek) en Frank Tuytens die het onderzoek aan het ILVO superviseerde.

ook, zij het op zeer beperkte schaal, **mechanisch laden** in het onderzoek opgenomen.

Bemerkt dat het onderzoek **op vraag** van, en **gefinancierd** werd door de **Afdeling Dierenwelzijn** (Departement Omgeving - Vlaamse overheid, bevoegdheid minister Weyts). Het onderzoek werd geleid en **uitgevoerd door de ILVO Dierenwelzijns-groep** onder supervisie van Prof. Frank Tuytens en uitgevoerd door Femke Delanglez. Partners betrokken bij dit onderzoek waren het Proefbedrijf Pluimveehouderij Geel, Vetworks en de UGent. Belangenverdedigingsorganisaties, waaronder de Landsbond Pluimvee, volgden

dit project mee op en waren betrokken bij het verloop van het onderzoek. Meermaals werd gewezen op pijnpunten maar in het eindrapport is er niet of zeer weinig rekening mee gehouden.

Uitselecteren

Om niet enkel op het negatieve te focussen, de organisatoren van deze studienamiddag hadden ruim momenten voorzien - voor en na de presentatie van de resultaten - om deze te becommentariëren. Ook tijdens de presentatie, de discussie evenals tijdens het panelgesprek stond de onderzoeksgroep open voor kritische bemerkingen.

Verder stelde de projectgroep duidelijke infofiches en een filmpje voor omtrent het correct **uitselecteren** van kippen die niet geschikt zijn voor transport. Dat hierdoor dierenleed, afkeuringen en DOA's kunnen vermeden worden, daar was de sector het helemaal mee eens. Graag verwijzen we daarom naar het artikel in dit nummer i.v.m. deze problematiek.

Kritische bemerkingen m.b.t. dierenwelzijn

Wat het dierenwelzijn betrof, vele parameters werden niet weerhouden in de presentatie daar ze niet significant waren, of anders gezegd, dat er geen verschil was tussen beide vangmethodes. Maar ook de interpretatie van bv. de **fixatietijd** lokte terechte kritiek uit. Een duidelijk kortere fixatietijd voor 'rechttop vangen' klinkt logisch als dit beoordeeld wordt per individuele kip. Maar wanneer men op stalniveau de totale fixatietijd evalueert (wat men wel doet voor sommige andere parameters) is het voordeel eerder een nadeel. Bij de traditionele vangmethode neemt de vanger per hand drie vleeskippen of wanneer de totale fixatietijd voor een stal met 40.000 kippen bekeken wordt dan moet de individuele fixatietijd voor de conventionele methode door minstens drie gedeeld worden (zelfs door 6 want twee handen) in vergelijking met 'rechttop'. Wanneer hier rekening mee gehouden wordt, ja dan kom je snel tot een **dubbele totale fixatietijd** voor een stal met vleeskippen bij **rechttop vangen**. Waar is het voordeel dan voor dierenwelzijn?

De mindere **fladderfrequentie** bij conventioneel laden is maar logisch, gezien bij de rechttop methode de vleugels omklemt worden. Of deze parameter belangrijk is, is nog maar de vraag. In ieder geval een duidelijk verschil in bv. vleugelbreuk %, weliswaar op slachterijniveau, werd niet vastgesteld.

Verder was er een kritische opmerking omwille van de verdubbeling van **de duur van het vang- en laadproces** bij rechttop vangen. De totale tijd dat de kippen hier-

door aan vang- en laadstress onderhevig zijn neemt navenant toe. Ook de risico's op bv. koude - of warmtestress in de containers, in de buiten de stal wachtende vrachtwagens, nemen daardoor sterk toe.

Of met andere woorden, alle zagezegde voordelen van 'rechttop vangen' geven aanleiding tot minstens even grote nadelen voor het dierenwelzijn wanneer deze op stalniveau bekeken worden.

Kritiek met betrekking uitvoering onderzoek

Het onderzoek en metingen werden steeds uitgevoerd op een beperkt aantal kippen bij het begin van het vangproces, wanneer de vangers nog niet vermoeid waren. De sector is overtuigd dat de bevindingen niet dezelfde zouden zijn (en slechter voor de rechttop methode) hadden deze metingen op het einde van het laadproces plaatsgevonden.

Zowel de aanwezige pluimveehouders als de vangploegen vonden dat wanneer het onderzoek rekening had gehouden met de courante stal- of bedrijfsgrootte de resultaten zowel op het vlak van dierenwelzijn als economisch (kostprijs, duur) nog veel nadeliger zouden uitgevallen zijn dan bij de vrij beperkte loten in het onderzoek.

Op het einde van de presentatie werd aangegeven dat het nu aan de wetgevende overheid of aan dierenwelzijnslabels is om de 'alternatieve' vangmethode te implementeren. Dit ontlokte **hevige reacties** vanuit de sector daar de resultaten geen duidelijke meerwaarde konden aantonen, integendeel. "De manier waarop het onderzoek uitgevoerd werd en de resultaten geïnterpreteerd werden getuigen van **vooringenomenheid**", was een harde gehoorde bemerking!

Machinaal vangen

De uitvoeders van het onderzoek legden er de nadruk op dat er slechts zeer beperkt onderzoek (3 stallen vleeskippen) uitgevoerd kon worden met machinaal vangen en de resultaten met de nodige omzichtigheid moeten beoordeeld worden.

Vanuit de sector kwam de bemerking dat machinaal vangen sterk afhankelijk is van het type machine, van de vangbakken en van het bedienende personeel. Ook is machinaal vangen slechts interessant voor grote tomen (> 50.000), met geschikte stallen en stellen er zich bijkomende hygiëneproblemen (reinigen, kuisen en ontsmetten van de machine).

Alle zagezegde voordelen van 'rechttop vangen' geven aanleiding tot minstens even grote nadelen voor het dierenwelzijn wanneer deze op stalniveau bekeken worden.

Mening panel

Na de voorstelling van de resultaten werd aan een panel, die allemaal met hun bedrijf meegewerkt hebben aan het onderzoek, gevraagd om hun bevindingen weer te geven. Een greep uit hun **eensgezinde en vernietigende kritiek** op zowel de 'rechttop vangmethode', als de aanpak van het onderzoek.

Bij **Eric Van Meervenne** (braadkippenhouder) ontlokte de vraag wat zijn ervaringen waren met de 'rechttop' methode de reactie dat dit past in het rijtje boeren pesten en de zoveelste kleine hindernis opwerpt zodat de intensieve veehouderij hier onrendabel wordt. Bijkomend zet men daarmee de deur wagenwijd open voor vlees dat aan lagere standaarden geproduceerd wordt.

Eén van de bemerkingen van **Ron Schalk** (legkippenhouder), was dat voor een scharrelstal het met de 'rechttop' methode niet meer mogelijk is om op één nacht de stal leeg te krijgen. Verder vond hij dat deze vangtechniek zowel door de vangers

als de kippen als meer stressvol ervaren werd. **Hans Vaerewyck** (vangploeg braad) haalde aan dat vooral de vangers niet gelukkig waren met de 'rechttop methode' en er nu reeds een groot probleem is om mensen te vinden die dit werk nog willen doen. "Indien we op deze manier zouden moeten vangen gaan er veel de brui aan geven en is handmatig vangen niet langer mogelijk, want we gaan onvoldoende bereidwillige mensen vinden".

Scala Ibrahim (ploegbaas bij Den Ouden Oirschot) focuste o.a. op de logistieke problemen die de veel langere laadduur met zich meebrengt. De cyclustijd van o.a. de loader, daar is in het onderzoek geen rekening mee gehouden en daardoor is hij overtuigt dat de totale tijd evenals de kosten die 'rechttop vangen' met zich meebrengen flink onderschat worden in het onderzoek. Volgens hem bedraagt de totale vang- en laadtijd niet het dubbele maar is minstens 3 tot 4 x langer, met alle consequenties voor kostprijs en dierenwelzijn.

Conclusies

De rechttop vangmethode is niet alleen tijdrovender, veel kostelijker maar biedt



Het panel dat helemaal geen voordelen in de 'rechttop' vangmethode ervaarde, enkel nadelen. Van links naar rechts : Eric Van Meervenne, Ron Schalk, Hans Vaernewyck en Scala Ibrahim.

geen meerwaarde voor de vangers en is niet diervriendelijker.

Volgens de sector is het correct uitselecteren tijdens de ronde en bij het vangen, evenals het type container, het transport

en de kwaliteit van het vangen en laden (opleiding!) veel belangrijker dan deze voorgestelde alternatieve methode die zowel voor dier als sector geen meerwaarde oplevert. Integendeel, enkel bijkomende problemen.

Ken je een collega pluimveehouder die geen lid is van de Landsbond Pluimvee?

Spreek hem aan om lid te worden.

Voor een zeer beperkt lidgeld blijft hij op de hoogte van wat er leeft in onze sector. Dit met het maandelijks gespecialiseerd vakblad Pluimvee, de wekelijkse gratis nieuwsbrief voor leden, onze sterke inzet in de prijzencommissies en belangenverdediging van de sector op ministerieel en politiek vlak.

Samen vormen we een onafhankelijke sterke organisatie ten dienste van pluimveehouders en konijnenhouders.

Pluimvee 